

N°. 48.

Seftdeenâ, 30. Nowember (12. Dezember)

1874.

Malsa par gaddu: Mahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 kap.

Mahjas weefa lassitajeem un drangeem par sinnu.

Lai Mahjas weefa isfubtiſchana warretu peh; kahrtas un bes kawefchanahs notift, tad luhſam apſtelletajus, lai pee laifa mums usdohd fawu wahrdu un dſhwes-weetu. Malsa paleel arri us preefſchu ta patte, ta agrafos gaddos, prohti: Mahjas weefis par gaddu malsa 1 rubli, peeliffums 75 kap. un pastes-nauda 60 kap., ta ta teem, tam pa paſti japeefuhta, par gaddu jamalsa par Mahjas weefi ween 1 rubli 60 kap. un par Mahjas weefi ar peeliffumu 2 rubl. 35 kap. — Teem, kas fche pat Mihgâ il nebbelas fawu lappu fanemm woi leel fanemt, — teem ta pastes-nauda, finnam, naw jamalsa klagt, bet tee dabbu Mahjas weefi ar peeliffumu par 1 rubli 75 kap., un bes peeliffuma par 1 rubli.

Mihgâ: Mahjas weefa apſtelleschanas teel pretti nemtas mannâ druffatawâ un grahmata bohde pee Pehtera baſnizas; Peh-terburgas Mhr-Mihgâ Kalku-eelâ N° 18 **Winkmann** l. pall-lambari Martinfohna nammâ, un **Weifa** l. bohde pee leela pumpja; Pahrdaugawâ pee **Stabusch** l. prett Holma l. fabrika. Tad wehl zittâs pilsehtâs apſtelleschanas pretti nems. Gehfis: kophmannis **Peterfohn** l. un dſhwibas apdrohſchinafchanas agents **Plahufch** l. fawâ grahmata bohde; Walmeerâ: **C. G. Treij** l. fawâ grahmata bohde; Walkâ: **Rudolf** l. fawâ grahmata bohde; Selga wâ: **J. Schablowskij** l. fawâ grahmata bohde, **C. Höpfer** l. fawâ bohde pee tirus platſcha un **H. Allunan** l. fawâ grahmata bohde, kattole eelâ N° 8; Talfos: kophmannis **Simfen** l. un tad Dohbelê: kophmannis **J. Dawidoffskij** l. fawâ drahnu bohde.

Crust Plates,

Mahjas weefa apgahdatajâs un redatehrs.

Mahditajâs.

Jannafahs finnas. Telegrafa-finnas.

Cefſchfemmes finnas. No Mihgâ: Latweefſchu beedribas general-fapulze. No Wezz-Drustu muifchâs: ſleplawiba. No Zehſu apgabbala: iſſlaibroſchana. No Jggannu ſemmes: mahju pirlſchana. No Peh-terburgas: Latweefſchu teateris. No Wologdas: ſhws pehrtona laifs.

Mhrfemmes finnas. No Wahzijas: walſis ſapulze. No Franzijas: Mak Mahona ſpreedums par waldivas usdewumu un jenfchanohs. No Rohmas: kattole tizzibas peenemſchana. No Spanijas: Karlſtau nedardi, — eſes maſchine. No Turzijas: ſiffenu barei, — mahnu tizziba. No Amerikas: republikaneſchu un demokratu partijas; dum-pis Argentinas republikâ.

Atbilde pabr dſeefmu rohtu. Daſchadas finnas. Sihli notiffumi is Mihgâ. Atbilde.

Peeliffumâ. Bruhtgana prohme. Graudi un ſeedi.

Jannafahs finnas.

No Parihſes, tai 25. Nowemberi (7. Dezbr.). Râ turreenas awiſes ſinno, tad karra-leetu miniſteris grihbobt atlahptees, ja wianna preefſchliffums netiftu peenemts, kas us kahdu pahrgrohſſchanohs armija ſihmejahs. Deenu pehz tam nahja pahrfpreefſchana preefſchliffums pahz zukturu tullî.

No Madrides, tai 25. Nowemberi (7. Dezbr.). Seu de Urgeles biſkaps eelizzis awiſes raſtu, kurâ wiſch iſ-falka, ta wiſch no Karlſtu partijas atlahpees un usai-zina Burbonu prinzi Don Alfonſu, lai tas arri no Kar-liſteem atfalkotees. Biſkaps arri iſſalka, ta wiſch eefſch Seu de Urgeles paliffchoht, tad arri waldivas karra-pulki fcho pilsehtu eenemtu.

No Weſchintenas, (Seemetu-Amerikâ) tai 25. No-emberi (7. Dezbr.). Naudas buhſchenu pahrfpreefſchoht iſſfazzifa, ta jannu pawihra naidu wairs newaijagoht, bet wezza pawihra nanda huhtu prett metallu (ſudraba- un ſelta-) naidu pa dalkai eemihjama.

Telegrafa-finnas.

No Berlines, tai 28. Nowemberi (10. Dezbr.). Walſis ſapulze tilla pahrfpreefſti banſas liffumi. Dhtrâ deenâ nahf-ſchoht pahrfpreefſchana karra-ſpehlu leeta. Arnima fuhdſi-bas raſſis tilla preefſchâ laſſihts un leezineeki pahrelaufſch-nati. No Parihſes finnas iſſpaustas, ta miniſterija notif-ſchoht pahrgrohſſchana, tas irr, jauni miniſteri tiſſchoht eezelti.

Gesichsemmes sinas.

No Nibgas. Latweeschu beedriba noturreja tai 24. Nowemberi general-fapulzi, kurrä nospreeda: 1) preesch general-fapulschu waddischanas zelt femischu preeschfehdetaju; eezebla par tahdu preeschfehdetaju preesch nahkoscha gadda R. Kalnina t.; 2) beedru naudu atstahd tai pascha leelumä, lä libdschim, prohti 3 rubtus par gaddu; 3) eezebla preesch beedribas 1874ta gadda rehtenu un darrischanu rewideereschanas tohs lungus: F. Weinbergi, A. Pimpuru, A. Gichmanni, K. Gichmanni, G. Steinbergi un J. Salkiti. — Nibgas pilssehtas trihsklassu meiteu-flohlas pahrgrohsischana par floblu ar 6 klassen irr tai 20. Oktoberi Wisangstati apstiprinata. Schihs floblas ustureschana malfahs 8,300 rubt., fo pilssehta dohs.

No Wezz-Drustu muischas. Kä redsams un dsirdams, tad weetahm wehl rupjas, negligtas eerachas pee Latweescheem uštaupijuschas, lä to peerahda schahds notiftums. Wezz-Drustu muischä tiffa smehtitas kahsas, us kurrähm attal kuhjneeki nebija flinki bijuschi, fawu eerastu zeltu usnemt. Bet tee gahrdee rauschi un saldais brandwihns bija fawus uppurus praffijuschi. Pehz tam, tai 22trä Oktoberi, atradda us lautu kahdu zilweku, Sahni Dhsolu, jaw isdsiffuschi pee affins pekka gullam. Sahpu weeta israhdija, la palaidnis zaur weenu paschu sitteenu ar lohku pa galwu, kas arri kreifo azzu aisnehmis, bija minneto Sahni Dhsolu nosittis un tahda wihse nositta seewu ar 3 maseem behrnineem leeläs behdäs un truhkumä eegahsis. Slep-kawibai taggad pehdas teel dsihtas. Warrubht dascham buhs par preeku, la nekahds parradneeetu ussimejumus labprahdigam turpineekam (nosittam Sahnam Dhsolam) naw paktat palizzis; bet lai Deews palihds it katram tahdu faunu prahdu uswarreht, jo ar to tas truhkumam ne-isbehgs, til few pascham fohdu uskraus. J. Saulitis.

No Behsu apgabbala. Sawä 40tä nummurä pahp puiuschi eeschanu pee meitahm sinnodami, peeminnejam kahdu puiuschi fabeedribu, kas sauzahs par „Pittas brahteem.“ Baltijas wehstneffis, kas scho sinnojumu is Mahjas weefa sawä 41 nummurä usnehmis, taggad dabbutis schahdu isstaidroschanu pahp Pittas brahteem, la tahda fabeedriba („Pittas brahti“) tur neubht ne-effoht bijuse. Sinna par to zehluschs laikam zaur to, la trihs fainneeki (pehz tam, kad floblä tappis aisleegts weestbas walfarus noturreht) norunnajusch, pee fewis isrihloht tahdus walfarus un ar peenahkumu attauschanu daschus arri jaw isrihlojuschi, par leelu nepatitschanu pagasta wezzalam. Kad nu tas minnetä sinnojumä aprastitais nedarbs ar bischu strohpeem pee R. trohga notizzis, tad pagasta wezzalais to greefis us scheem trim weestbas-walfaru isrihlotajeem un lizzis tohs apzeetinahd un lä arrestantus us bruggu-teesu nosubht. Bet pee bruggu-teefas

winni tappusch, par newainigeem atsihti un attal us mahjahm attaiski.

No Jggauu semmes. „Gesti Postimees“ isfalka to webleschanohs, kaut jel wiffi fainneeki drihs nahktu pee tahs labbas atsihschanas un dsih-tohs us mahlu pirtschanu un leel scho leetu Jggauu fainneekem ar schahdeem wahrdeem pee firds: „Jo wehlat fahds us mahju pirtschanu dohmahs, jo dabrgat tam tahs buhs jaismalka un jo wairaf fawu labbumu saudehs. Kas tur wetti wilzina, kas libdsigs raddijumam, kas ohtra puss uppes reds brangalo gannibu, bet negribb peldeht pahri un labbal schinni pussä pa smiltim walfahs gaididams, lai uppes uhdeni noteff, la warr faufahm kahjahm pahri tilt; tahds gan wehi irr taggad gaida un ta branga sahle ohtra pussä irr fenn zitta wehderä gahjust un tas uhdens uppe teff lä arweenu.“ Par laimi jafalka, la netrubht arri prahdigaku, jo labba dalka irr jaw fawus mahjas par dsimtahm pirkusch, un teem eet ittin fohschi. Stary Jggauu strahdneeekem Narwas leela wadmallu fabriki (peeder baggam Stieglizam) labs pulks effoht tahdu, kas fawus brihwrihschus ar dseedafchanas un musihka fohpschanu pawadda. Tee irr Narwä dewusch, konzerti un to eenahkuschu naudu atwehlejuschi preesch jaunus Jggauu basnizas Narwä.

No Pehterburgas. Kä effam dsirdejuschi, tad Pehterburgä ar Latweeschu teateri brangi weizotees. Bettorideenas, ta 5. Dezemberä walfarä buhschoht attal israhdischana Palmas beedribas sahle. Israhdischoht trihs luggas: „Lihstina jeb pilssehtneeks us lauteem.“ „Lagstigala un brahta meita“ un „Dhds un Rohds.“ Wes tam wehl Friedrichsena lungs, keisariska Wahzu teatera alteeris, dseedaschoht daschas kuplejas.

— Kä Wahzijas awises raksta, tad firts Gorstchakows effoht islaidis zirkuleera-rakstu pee ahrsemju waldbahm, usazinadams, lai tahs nahtoschä Merza jeb Aprita mehnesi atsubhtitu us Pehterburgu derrigus wihrus preesch to leetu turpmakas apspreeschanas, kas Briselä palikka nepabeigtas, prohti pahp to, lä waldbahm jaisturrahs larra-laitös.

No Wologdas teel Maslawas Wahzu awisei sinnohts, la Kreewijas seemetös schinni ruddeni daudreis fihwi pehrtoni bijuschi, kas daudskahrt eespehrusch. Tä par prohwi Oktoberä mehnesi 37 ugguns-grehti iszehluschees zaur pehrtona eespereschanu. Ar 1. Oktoberi eesahlahs falna un wehlat pa laikam arri sneegs snigga. 20. Oktoberi no rihta bija stips fals, te fahl pehz pussdeenas puhst deenwidus wehisch; mass mahloniasch pee debbesim redsams; walfarä fahl leetus liht un wehlat fazekahs breefmigs pehrtons. Pehrtions sperr sibbeni us sibbeni. Kahdas pee Kubanas esara buhdamas basnizas tohrnis isfaktahs, itt lä winsch ar ugguns leefmahm buhtu apklahs. Pee kahdas zittas basnizas tohrna pamannijusch, sibbeni gaismu,

tas isfhattijusehs là ugguns bunts. Tahdas uggunis zehlfchahs zaur elektriziteti (sibbenu spehlu). Pehz pehrtona birra stipra kruffa. Seemas laitâ tàpal là wehlâ ruddeni retti dsird pehrtonu ruhjom, bet wehl jo rettaki peedfihwo, ka til wehlâ gadda laitâ tahds fihws pehrtons parahdabs.

Ahrsemmes sinos.

No Wahzijas. Pahr Wahzijas walsts fapulzes spreedumeem un pahr partiju zibnischanohs, kas latra ranga fawus zenteenus aisstahweht, fawâ laitâ plaschali sinostim, taggad tillai peeminnesim, ka ultramontanu partijai walsts fapulzê ar fawu zenteenu aisstahweschanu naw labbi weizees. Wianna usbrucka Bismarku politikai, gribbedama tam daschadas kuhdas parahdiht; bet Bismarks us tam atbildedams, neween fawu politiku aisstahweja, bet arri ultramontaneem winnu taunus zenteenus atklahja. Wissi brihwprachtigee par tam preezajabs. Ultramontaneem arri zittas weetâs, là leelabs, neweizahs. Tâ per prohwi teel no Abchenes sinnohts, ka starp ultramontaneem schkelschanahs raddusehs.

No Franzijas. Tautas fapulze, là iegahjuschá nummurâ sinnojâ, fawas sehdeschanas fahfufe. Mat Mahons fapulzei eefneedis rakstu, kurrâ winsch fawu usdewumu un zenteenus isfalka. Schis raksts tillai fapulzê preefschâ lassihits, un tohs jo fwarrigalohs wahrbus schê ussimefim. Mat Mahons fawa raksta eefahlumâ falka, ka winsch effoht publejees, schahbus diwi usdewumus ispidiht: meeru usturreht un par fahrtibu gahdabt. Weenu leetu winsch fawâ waldischanas laitâ effoht nokawejis, ar wahrdeem un darbeem peerahdiht, ka waldira us-tizzigi un stingri fawus peenahlumus gribboht ispidiht. Schi politika, kas no tautas fapulzes par labbu atfihita un us kurrâ wianna, prohiti Mat Mahona, waldischana atbaltahs, schi politika irr starp Franziju un ahrsemmes walstim usturrejuse draudfibu un meerigu jatitschanohs. Tad pahr Franzijas eefschemmes leetahm runnajoht, japeeminn, ka Deews baggatu ruddeni semkophjeem peeschkihris un ka zaur semkophibas angtu baggatibu arri tillufe pawairota tautas- un walsts-labklahschanahs. Scho usplautschanu eewehrojoht, gan warreschoht nodohschanas (mehslus) pawairoht un zaur to walsts naudas- jeb finanzu-leetu labbalâ buhschanâ eegrohscht. Turpmal tilfchoht fapulzê eefneegts plaschs pahrsfats par finanzu leetu, is schi pahrsfatta fapulze redseschoht, ka nahfuschâ gaddâ ar eenemschanahm warreschoht schi gadda istrukhtumu islihdstnâht. Tad Mat Mahons fawu zeffoschanu zaur daschahm Franzijas pawalstim peeminn fazzidams, ka winsch atraddis to wehleschanohs un ilgofschanohs pehz fahrtibas un meera. Tautas fapulzes usdewums effoht, to eewehroht un tautu un walsti no usrihdischanas un usmuffinaschanas pasargahht. Tad Mat Mahons fawâ raksta heigâs wehl falka: Es zerru, ka juhs (prohti tautas fapulze) fawus

peenahlumus ispidiseet un ka weenprahtiba starp jums waldiris. Es ceraugu par fawu peenahlumu arri schê isfazzibt, ka es waldischanu ne-esmu usnehmis, lai es laut kahdai partijai par labbu waldiru; bet es strahdaju preefsch tautas drohschibas un walsts stiprinaschanas. Es zerru, ka neweens no jums neatraufees, man pee tam palihdseht; es juhs wiffus usajzinaju preefsch Franzijas strahdabt, kurras labbums un laime man arweenu ruhj. Tai 8. (20.) Nowemberi 1873 gaddâ juhs man nodewat Franzijas pahrwaldischanu us 7 gaddeem meera-, fahrtibas- un drohschibas-usturrefchanas labbad un ta labbad no schihs (presidenta) weetâs neatfahfuschohs, kurrâ juhs man eerahdijuschu un to lihds beidsamai deenai stingri turrefchu, liffumus pilnigt eewehrodams.

No Rohmas teel sinnohts, ka daschi augsti dsimmuschu lungi peenehuschu kattoku tizzibu. Kad nu arri Wahzija un daschas zittas walstis pahwestam daudj ruhpes darra, tad winsch tatschu Anglijâ preeku peedfihwo. Anglijâ augsti un baggati lungi atstabi fawu tizzibu un peenemm kattoku tizzibu. Schinnis deenâs peenehma kattoku tizzibu marki of Bute, weens no teem baggataleem wihereem Anglijâ. Arri lorda Ripona pahreeschana kattoku tizzibâ pahwestam daudj preeka darrija. Kahda ultramontanu partijai par labbu strahdadama Wahzu awije „Germanija“ sinno, ka wehl daschi Angtu augstmanni peenemschoht kattoku tizzibu. Schahda peenemschana sinnams nenoteel bes fawas rihsfchanas. Pahwestam jeb pahwestneefteem fawi draugi un draudsenes Anglijâ, pat is augstlahm fahrtahm, kas us tam strahda. Daschas augstas gaspaschas, kurrâ wihri stingri turraks pee protestantu (Angli-lanu) tizzibas, strahda taggad preefsch pahwesta.

No Spanijas. Tai 16. (28.) Nowemberi no Franzuschu rohbeschahm, là raksta kahds awischu sinnotajs, mehhs aisgahjam us Trunu, fur atraddam 11 lihkus, jo Karliski bija waktei usbruffuschu un 11 zilwekus aptahmuschu. Schohs lihkus Karliski bija breefmigi apgahniuschu: zitteem aufis un deggunu nogreesuschu, zitteem kahjas un rohklas noztuschu. Kad Karliski usbrucka, tad 25 pee waktes peederrigi wihri atrohдахs weenâ mahjâ un tur gulleja. Ko nu Karliski darrija ar scheem 25? Winni aisbedsinaja mahju, pee wisseem tshetreem stuhreem ugguni peelidami. Kad nu mahja falka degt, tad no meega usmohduschees waktineefi gribbeja no deggofchas mahjas ahra tilt, bet Karliski netahwa, tâ ka nabbadstneem dsihweem bija jafadegg. Schis breefmas darbs leelu ihgnumu prett Karlishteem fahzelihs. Karliski kahdu wersti no Trunas nomettuschees un là leelabs, tad winni nodohmajuschu atkal Trunai usbrufft; bet tas winneem gruhti nahfsees. Pee Trunas taggad irr eetaifiti masti zee-tofnsichu jeb apzeetinajumi, kas Karlishteem pee usbruffchanas buhtu par leelu kawelli. Turklahht

arri Irunas aissahwetaji turretees libds beidsamam wihram, jo wianni sinn, las ar winneem notiftu, ja wianni dsihwi Karlistu rohlas nahktu. Karlisti arri nesenn tillufchi sakauti. Kad tillai waldbibas saldati stingraki grabhtu Karlistus rohla, tad wianni tohs drihs pahrspehtu.

— No Katalonijas, fur Karlisti libds schim famos darbus strahdajuschy, teef sinnohts, ka Karliteem taggad flitti klahjotees. Waldbibas karra-pulks tur brangi turrotees. Leelgabbalneeki effoht isgudrojuschy weenu ta nosaukto „elles-maschini.“ Ar scho maschini weena stunda warroht isfchaut 1000 bombas, las libds 2 werstu tabtu eijoh. Tad arri teef sinnohts, ka Serrano dohschotees us Spanijas seemekeem un tur usnemfchoht karra-pulku waddischanu, lai warretu drihsal Karlistu nebusfchanu isnihzinah.

No Turzijas. Uijas-Strali fallina, las atatrohnahs Greeku jubra, effoht pilnigi no siffeneem apklah. Siffeni wiffu no-ehdoht un padarroht zaur tam leelu pohstu. Turreenas waldbiba welte luhkojuse siffenus isnihzinah, bet neko nelihdsoht, ta ka pehdigi us tahm dohmahm nahkuse, ka tas zaur burwibu zehlees. Gezehla ihpafchu komissiju, sem gubernatora pehrwaldbischanas, lai scho leetu ismellejoh. Komissija atrabda par wainigahm 7 seewas, no kurrahm ta wezzala effoht 90 gaddus wezza, ta jaunaka 16 gaddus. Schihs seewas tillka ar schahdu sohdu noteefatas: winnas janolaisch kahda dsikka wezza alkä. Alkä, fur ne faules stars eelscha neteef un fur nelaimigahm seewahm ruhmes truhkuma deht bija zittai us zittu jaguff. Raddi winnahm sneedja barriba, to pee garras wirwes peeseedami un dibbinä nolaisdami. Arri wiannu wihri dabbuta fawu strahpi: papreelfchu winneem bija leela strahpes nauda jamaksa un tad wianni tillka zettumä eelitti. Bet kad siffini tomehr wairojahs, tad gubernijas waldbibas preelfschneeks lilla minnetahs seewas is alkas iswillt un tahs no sohda aswabbinah. Weena no seewahm nomirra, tillko no alkas bija iswillta. Tahs zittas seewas eefneeguschas suhdshibas ralsiu augstakai waldbiba, bet tas palizzis necewehrots. Tä noteef, fur gaismas truhkst, fur prahta azzis apklah mahnu tumfa. Dabbas sinnaschana irr tas labbalais libdsellis prett mahnu tizzibu. Dabbas sinnaschana arri schd peerahda, no kam siffenu barri zekahs un ka zaur burfchanu arri simts seewu neweenu siffeni nespehj usburt.

No Amerikas. Paher Seemetu-Amerikas fabeedrotahm brihwalstim sinnodami peeminneem, ka pee kongresses (sapulzes) weetneeku wehleschanas demokratur partija dabbutuse wirsrohku pa republikaneeschu partiju. Zaur to nu politikas gabjeens fabeedrotas brihwalstis pahrgrohsifees jaw 1875. gadda, bet wehl jo wairaf 1877. gadda, kad jauns presidents tiks wehlechts, kurru laikam is demokratur

partijas iswehlehs. Jaw wairaf par desmit gaddeem republikaneeschu partija waldbijuse un libds schim tas arri bijis wajjadfigs. Preefsch leela karra brihwalstis (no 1861 gadda fahloht) tillka turreti wehrgi fabeedrotu brihwalstu deenwiddus walstis. Wehrgi bija nehgeri, las no Afrikas tillka atwesti. Nospreeda, ka nehgeri no wehrgu buhschanas atswabbinami, bet deenwiddus walstis bija schim spreedumam pretti, jo turreenas leelgruntineeki zaur wehrgu atswabbinaschanu dauds pasandeja. Republikaneeschu partija turrejahs preelfsch wehrgu atswabbinaschanas. Pee wiannu partijas peederreja fabeedrotu brihwalstu seemeku walstis. Republikaneeschi is fawas partijas eezehla Licolnu par presidentu un deenwiddus walstis eezehla sew arri presidentu. Breesmigs, affinaisch karsch fahlahs. Seemeku walstis (republikaneeschy) pahrspehja deenwiddus walstis. Nehgeri tillka no wehrgu buhschanas atswabbinati. Presidents Licolns nedabbuta meera augtus peedsihwoht, winsch tillka noschauts; jo deenwidneeki bija fleplawu lihguschy un tas us Licolnu schahwa. Licolns presidents buhdams bija fawu peenahsumu ispidijis: deenwiddus walstis bija pahrspehtas un ar seemeku walstim atkal faweenotas un nehgeri bija atswabbinati. Pehz Licolna nonahweschanas tillka par preelfschneeku eezelis Grants, las wehl schim brihscham irr preelfschneeks un pee republikaneeschu partijas peederr. Grants to no Licolna usfahkto darbu nehgeru atswabbinaschanä tahkal strahdaja. Licolns bija nehgerus no wehrgu buhschanas atswabbinajis, nehgeri bija swabbadi, bet winneem nebija nekahdas teefibas. Grants nu par tam gabdajis, ka nehgereem tahs paschas teefibas (rektes) tillufschas atkautas ka katram zittam brihwalstu pawalstneekam. Ar nehgeru atswabbinaschanu republikaneeschu partija leetahs fawu swarrigato usdewumu ispidijuse; bet taggad jakerrahs pee zittahm walstis leetahm, ihpafchi pee naudas leetas. Gelsch naudas leetas nu republikaneeschy neisrahda leelu weillibu un weenprahstibu, jo gandrihs katram republikaneetim irr schinni leeta zittadas dohmas; turprettim demokratur partija israhda naudas leeta dauds wairaf weillibas un sinnaschanu un winneem arri schinni leeta dauds wairaf ustizzibas neta republikaneescheem. Zaur to tad nu demokratur partija wirsrohku dabbutuse. Grants libds 1877. gaddam buhs wehl par preelfschneeku, tad jaunu zels. Daschi awischneeke un politikas wihri spreesch, ka pehz Granta eezelschoht Nujorkas walstis gubernatoru Dilfu par presidentu. Dilfs irr kreetni eepasinnees ar brihwalstu politikas dsihwi un buhtu tapehz derrigs presidents; bet libds 1877. gaddam dauds las warr pahrwehrtsees, tapehz eepreelfchu tas gruhiti nosalkams.

— No Buenos-Aires par telegrafu tahdas sinnas paher turreenas dumpi atnahkuschas, paher kurru fawä laikä jaw sinnojams: Kad Mitre, dumpineeku

waddonis, no waldbibas karra-spehta tizzis fakauts un tad dsennahs, tad winsch eefneedsis preefschlikkumu, ar kahdu nolihgumu winsch gribboht padoh-tees, bet scho preefschlikkumu ne-effoht peenehmusch, ta tad Mitre bes kahda nolihguma effoht padewees. Gelfsch Buenos-Aires taggad attal meers. Argentinas republikas abrigu leetu ministeris effoht fawas waldbibas weeteefneem abrfemmes to sinnu laidis, lai pahd dumpi turreenas waldbibahm tahdu sinnu dohdoht, ka dumpis republikai nelahdas eeweh-rojamas breesmas naw padarrijs.

Utbilde par dseefmu rohtu.

Pehz dseefmu rohtas irr pee mannis no daschadahm pufsehm daudsstahrtigi prassihst, kas flaidri peerahda, ka ta teel zeenita un bruhketa. Newarredams latram fewischki atbildeht, to zaur Wahjas weest gribbu darriht.

1) Dseefmu rohtas pirma un ohtra dafka no J. Zimse apgahdatas, tikka par gaddu ispiertas, tabeht fenn wairs naw dabujamas. Ohtra wairota un pahrlabbota drikke jaw eefahkta, bet preefsch gadda laika nebuhs gat-tawa, kas tad sinnams tiks darrihts.

2) Dseefmu rohtas trefcha dafka no J. Zimse irr dabujama Nihga skymmeka grahmatu bohde un malfa, ja pa weenu ekemplari pehrf: a) nefeeta 60 kap. b) beesds papihra wahlös feeta 67 kap. c) pufs abdas wahlös feeta 75 kap. Bet kas no weenas sortes wismafaf 25 ekemp. us reis nemm un tuhlin aismatfa, tas dabuhn katru ek-emplari 10 kap. lehtaki. Zittas grahmatu bohdes to arri warr dabuht, ka arri pufshadas wahlös feetu: Ummur-gas, Rubbenes un Burneeku draudses-stohläs un Zehjis pee stohlotaja Libbert k. par 75 kap. gabbalä. Trefcha dafka atrohдахs 122 tautas dseefmas un 3 toasti. 120 nummuri no J. Zimse un 5 no D. J. — Schinnä dafka irr dauds jo patihfamas dseefmas pehz telsta un musikas, kas tapat ka ohtras dafkas dseefmas teel no dseedata-jeem ar preeku dseedatas un no klausitajeem ar labpatif-phanu usnemtas.

3) Daschi kaunojajs, ka skunstes-dseefmas nosauzohht par dahra-pukkehym un tautas-dseefmas par laula-pukkehym. Par to irr jabrihnahs, ka winni geldigu nosautschanu ne-gribb par tahdu atsiht. Negrribbu tizzeht, ka tee, kas scho nosautschanu gribb mainiht, tihrumös un plawäs stahda abrfemmes pukkes un dahra mescha-pukketes. Zaur to, ta tautas-dseefmas par mescha-pukkehym nosauz, naw faz-zihst, ka tahm preefsch muhsu dseedataju kohreem naw tahda wehrtiba, ka skunstes dseefmahm falkoht. Tautas-dseefmas arri Wahzeefchi kahdu laiku nezeenija, bet tee laiki irr fenn, fenn jaw beigti. Preefsch Wahzeefchu tau-tas-dseefmahm irr wiswairaf Silchers un L. Erks puble-jufchees. Dauds no Silchera pascha farastitahm irr Wah-zeefchi par fawahm tautas-dseefmahm peenehmusch. Sa-eewehro, ka par tautas dseefmahm nesauz ween tahs dseef-mas, kas latrai tautai ihpafchas, bet arri tahs, turras wiffi laudis labprahht dseeb. Preefsch Latweefcheem irr J. Zimse k. laitam gan schahs abbejadas dseefmas ap-gahdajis. Bet pahd Latw. tautas meldineem Zimses k. ischkir trijadus Latw. tautas meldimus, wezzus, wid-dejus un ja unus. Stattees Wahjas w. 1871. g. 18. nummura, tur stahw: „Dee wezzee meidini faeet ar muhsu basnizas meldineem, kas ap Luttera laiku zehlschees. Dee widdejee tuwojajs schim laitam, bet paleet fawadi pir-mä un ohtra nolaidena. Dee ja unee meidini gandrigh, waj arri gluschi tahdi, ka Wahzeefchu meidini; daschi tee-scham no Wahzeefcheem nemti, gluschi reitti no Kreeweem.“

Bes skunstes dseefmahm muhsu kohri newarr peetift, bet

tautas-dseefmahm tomehr japaleel par pamattu, jo tahs irr wisseem saprohtamas un tabeht tahs pee klausitajeem at-rohd wairaf patifschanas un leeli un masi tahs drihs eemah-zahs un zaur to dseedafchana pee-aug, bet beskaunigas dseefmas jaw taggad katris kaunahs dseedaht, tahm jasubd. Daschs fakfa, ka gan lufes deht pee mums warroht tau-tas-dseefmas dseedaht, bet preefsch konzertehm tahs neder-roht. — Wahzsemmes flawenalee dseedataju kohri fawas tautas-dseefmas daudsreis us konzertehm dseeb un tad ap pagahjufcheem seemas-swehtkeem direktors L. Erk Berlinē us konzertes programma 4 nummurus no tautas-dseef-mahm bij usnehmis, tad klausitaji effoht scheljuschees, ka tas par mas effoht. Bet warrbuht, Latweefchu tautas-dseefmas preefsch tam naw geldigas? Es tizzu, ka Lat-weets ta newarr runnahht. Diwas pilsehtas irr muhsu tautas meidini no J. Zimse pat us Wahzu konzertehm ar patifschanu usnemti. Un kas wehl buhs aismirf, ka Nihga us pirmeem Latweefchu dseedafchana-swehtkeem lai-zigas konzertes programs 10 Latweefchu tautas-dseefmas usrahdi ja un ka leelu patifschanu mantoja irr pee zitteem tautu lohjetkeem: „Nu ar Deemu Widsemmitte,“ „Nihga dimd,“ „Lihgo lairwa us uhdena“ un to leelatu „Zahnu dseefmas“ un „Karra wihri behdajase.“ Tahdu paschu patifschanu atradda tit: „Nihsta swehtums“ no J. Abt. — Zerru, ka Latweefchi fawas tautas-dseefmas jo deenas wai-raf zeenihs un dseedahs, neween tabeht, ka winnas irr meefa no muhsu meefas, bet arri tabeht, ka dauds no tahm irr kohri jautas un tahs behdigalahs arri swefchi-neekem firdis ta kustina, ka teem azzis affarahm pah-replust, to pats esmu redsejis.

4) Kamehr J. Zimse k. dseefmu rohtu apgahdajis, jaw fahf attal tahs sawä laika smahdetas, no fenntehweem us 1 balfi dseedatas dseefmas pa malle-mallahm us wairaf bal-sim flandinahht, ka laukt un meschi trihjin trih. Kas tad winnas flandina? Nahz us semmehm un klauses, tad tu redseht un dsirdeht, ka to neween pee kohreem peederrigi dseeb-dataji darra, bet dauds jaunelki un jaunelkes. Seelala dafka pehz telsta un meldineem irr wiffa Widsemme wehl no fennlaifeem pasihstamas un tahs teel tik atjaunotas un par tautas wezzo mantu atsihtas, waj peenemtas, tad tahs nebii pasihstamas. J. Zimse k. nopeknu arri schinnä leekä irr atfinnuschki tiklabb' dauds Latweefchu dseedataju wad-doni, ka arri dseedataji un klausitaji un leel winnam par to fefnigu pateizibu fazzihht un to wehleschanohs: „Lai dsihwo sweits! un strahda neschahbidamees un preezigs tah-laf, ka drihs warr isdoht apfohlitahs dseefmas preefsch jautka-kohra un behrneem!“ Winna trahjumus tauteefchi mihto, tabeht pirzeju netruhks, kaut gan warrbuht flaudineeki ra-stohs, kas gribbedami, lai winnu netihritu labbidu ween pehrf, ohtra sweefchus par pellowahm gribbetu ispaust!

J. Kalling.

Daschadas sinnas.

Negaisa breesmas. Spanija preefsch kahda laika fa-zehlahs breesmiga auka ar leetu, kas dauds breesmas pa-darrija. Gelfsch Wajas auka fagrahwuse 14 nammus, kas fagrahdami kahdus zilwekus apstittusch. Gar Ebro uppes kraustu auka noplehsuse dauds dsirnawu (judmallu). Zittä weeta zaur auku un leetu kahdas neleelas uppes (Segre) uhdeni tikka ta salustinati, ka tee wairaf neta 200 nammu nopohstijusch. Wiffu leelatu pohstu auka ar leetu padar-rijuse Altasullas apgabala: druwäs bija ar gluhdu un almeneem apflahstas: kuppizas pasuddufchas, ta ka semmes ihpafschneeki sawu lauku rohbeschas wairs nesinna; diwi zeemati effoht pawissam isgahfnati — kur zilwefi paliktu-schi, to nesinn; wihnu dahrsi dauds weetas nopohstitti. Ne-gais arri Karlisteem weetahm usbruzzis, kur tee sem klai-jas debbes bija nomettufchees. 27 Karlisteem, kas kahda

allā nakti vahrgulleja, usbruckta negais un meegā pahrsteigti Karlisti nespehja isglahbtees un tā tad fawu dšhwibu saudeja.

So breefmiga auka ap to pašču laiku ploššjufehs Ašija. Gelfsch Hongkongas pilssehtas (Kihnā) auka nodarrija breefmigu skahdi: divi damstuggi nogrimma, astoni fuggi tiffa us felluma usdšhti un apskahdeti, dauds kuhgi pawiffam pasuddufchi; arri dauds nammu noplehsti jeb sagahsti un 1000 zilweku fawu dšhwibu saudejufchi. Tai pašča laikā breefmigs weefuls Japanes deenwiddds ploššjajs: 1000 fuggi samaitati, 6000 nammu nopohstiti un 300 zilweki fawu dšhwibu saudejufchi.

Patfleptawiba. Pehz dabbas sinnataju un ahrstu spreeduma ne-effoht tahds, kas few gallu padarroht, pee pilna prahta, ihpafchi tanni brihdi, kur winsch few dšhwibu grihb nemi. Taggad lassam awisēs notiffkumu, kas nupat minneto spreedumu leekahs atgahst, prohti schis notiffkums simejajs us kahdu patfleptawu, kas ar meerigu prahtu un apdohmu few gallu nodarrijs. Tas bijs tā: Breefsch pahri neddetahm eelsch Wladilawkasas kahds B. lungs nodohmajis sewi nogallinatees. Winsch fawas darischanas eegrohsa waijabšigā tahrtibā, fawu mantibu noraksta, par saweju nahkamibu gohda, pat fawu sunni nepeemirsi un tad terrahs pee nonahweschanas darba. Winsch nofehshahs us fawu gultu, noleel few pulstenu blakus, eedferr nahwigas sahles (gisti) un raksta, jeb peefhme us papihra, ka winnam ap firds, tas irr, ka winsch gistes strahdashanu sawās meefās fajuh. Pulksten pufseweendō winsch gisti eedsehriš, pulksten weendō winsch raksta tā: „Azis paleel tumschas — man nahkabs gruhsti rakstih — nerwu-drebeshchana (drudšis) sahahs — man naw nekahdas wehleschanahs dšhwōht.“ Pehz 15 minutehm winsch raksta, ka fawu swezzi effoht isdsehšis, lai zaur to warrbuht neiszeltohs ugguns-grehts. Tā winsch raksta lihds pulksten 1 un 55 minutehm, lihds winna teikumi paleel nefaprohiami un winna dšhwiba isdseest.

Geritte preefsch leellohpu kauschanas, kuru nofauz par „Bruno-mastu.“ Bruno-mastu irr apparats, ar kuru leellohpi teel us tahdu wihsī kauti: ta mastu teel kanzamam lohpan preefsch galwas apseeta. Gelfsch mastas atrohnahs tehrauda dehlite (galdinsch), kurrā irr zaurums. Zaur scho zaurumu eedsenn ar wahli (kohka ahmuru) asu tehrauda dšelloni jeb bulti lohpan galwas kausā, tai weeta, kur lohpan dwehsele atrohnahs, tā ka lohps us pirmo fitteenu bes apsinnas gar semmi patriht. No Winkenes pilssehtas teel sinnohts, ka it neddekas wairat simtu kanzamu lohpu us tahdu wihsī (prohti ar Bruno-mastu) teel kauti. (Scho sinu dabbujam no lohpu aistahweschanas beedribas un steidsam to saweem lassitajeem pasneegt.)

Sweščada azzu flimmiba. Breefsch kahda mehnescha Berlines azzu flinikā (flimneefu nammā) atgaddijahs tahda abristeschana. Kahda jauna gaspascha, 20 gaddus wezza, falka, ka winnai azs sabpoht. Saw ilgaku laiku winna juitufe lehnas sahpes deggunā. Sahpes weeta arweenu augšchup gahjufe, lihds pee azs nahkufe. Azs sahla stipri sahpeht un redsehchana palikka arweenu wahjala. Azzu ahrste pamannija flimmā azzī masu tahrpinu ar melnu galwu. Ar leelu puhlinu gan isdewahs tahrpū is azs iswillt, bet azs bija tā apskahdeta, ka mas warr zerreht us isahrsteschanu. Kā tahrps azzī tizzis, to gan nesinna, bet laifam gaspascha buhs pufkes ohdufe un ohšchōht winnai tahrps buhs deggunā tizzis (tapehzi arri winna papreefschu sahpes deggunā mannija), tad arweenu augšchup lihdis, lihds azzī safneedsis. Tapat noteekahs ar atahm, kas dabbuhn greeščamo laiti. Aitahm, us gannibu sahli nopluzhoht, tahrps nahšis eeleen, arweenu tahlafi lihdsams, lihds smadšenes safneeds un aitai tad irr greegreeschama laite. Bet pirmo behdigo atgaddijumu eeweh-

rojoh gan ja-atgahdina, lai pufkes ohsdami deggunu pufkes ne-eebahsch, ka dahči to mehds darriht, itt ka zaur tam warretu pufku smaršchu pilnigati fajuh. Wezzateem peenahktohs scho atgaddijumu arri behrneem patahstih, lai winni pee pufku ohschanas irr prahtigi.

Indeeschu atraitnu fadedsinaščana. To masaf kahda tauta irr ar sinnatnibahm apgaismota, jo leelaka warra irr winnas garrigneefem jeb tizzibas-mahzitajeem. To garrigneeki pašči ittin labbi nomanna, tapehzi winni irr no fenneem laifeem ka tautu atfihšišchanas prettimeeki pašihstami. Par to scho kahda prohwe is Indijas.

Pee Indeescheem pastahw wehl lihds schai baltai deenai pehzi winnu (pagganu) tizzibas dahšadi breefmigi eeraddumi, par to schaufchalas pahreet. Dahči leekahs tihšcham no krotodikeem aprihtees, kas Indijas uppēs pufkōs mahjo, un dahči mettahs appafsch deewekku raitteem un leekahs fa-braultees u. t. pr., lai teem, pehzi winnu vagganu garrigneeku mahzibas, pehzi nahwes jo laimigati klahtohs. Ne Angtu waldbiba, appafsch kurras pahrwaldischanas Indija peederr, nedš mišionari, preefsch kuru usturras arri mušfu tauta wairat simtus rubku aishufthjufe, — naw lihds schim wehl spehjuschi schahdus breefmigus eeraddumus pee Indeescheem isdeldeht.

Weens tahds breefmigs eeraddums irr pee Indeescheem schis: ka palkakā palikufschahm atraitnehm jadedsinajahs lihds ar fawu wihrū lihkeem, par to scho stablišchu kahdu pateefigu atgaddijumu, to kahds Indijā dšhwodams Anglis, kas to pats ar sawahm azzim redsejis, tā aprastihis:

„Kad preefsch kahdeem gaddeem Indeeschu waldontis Tanjorē nomirra, tad winna abbas seewas apgehrbtas sawās labbalās drehbēs, rohtajahs ar dabrgeem atmeneem, tad gahja tal istabā, kurrā lihšis gulleja, nomettahs preefsch ta trihs reijas zeffōs un tad apsehдахs pee winna kahjahm un isteiza sanahkufschem raddeem un draugeem, ka winnas effoht gattawas ar sawa wihra lihki fadedsinatees.

Šaunata no abbahm seewahm, kahdus 20 gaddus wezza un bes behrneem, bija no mirruscha ihsta seewa bijufe; ohtra 26 gaddus wezza, ar tšchetri gaddus wezzu meitinu un no semmas kahrtas, — bija tiffai winna leeka seewa. Abbu seewu wezzati un brahti un mahšas bija arri starp šapulzejuscheem laudim un raudšija winnas ar ašarahm un kuhgšchanahm no winnu apnemšchanahs nowehrst; bet welki, jo winnas bija no garrigneefem us to stipri samuffinatas. — Tanjorē dšhwodamam Angleschu gubernatoram tiffa schi diwu seewu apnemšchanahs pawehstita, kurfch, newarredams pats tur aiseet, kuhšija fawu weetneeku un peekohdinaja winnam, raudših wiffadā wihsē peeminnetas seewišchlas pahrunnah, lai no tahda kreefmiga nodohma atstahjajs; tiffai ar waru winnam nebija brihw nelo isdarriht. Kad raddineeki redseja, ka winnu kuhgšchanas nelo ne-eespehja, tad winni kuhsa gubernatora weetneeku, lai teem palihds, kurfch arri, gan ar pahrunnahschanahm, gan arri ar draudeschanahm raudšija to panahlt un buhtu arri to panahšis, jo abbas seewas sahla drufku sawās nodohmās schaubitees, ja klahtbuhdamee Indeeschu garrigneeki, kas seewu schaubišchanahs nomannija, nebuhtu sahkuschi starpā runnah, ka Angtu waldbiba effoht apfohlijufehs, ar waru winnu tizzibas-leekās nematitees un ka palkakā palikufschas atraitnes ar fawu wihrū lihkeem fadedsinajotees un us tahdu wihsī winnu deewu pawehleschanas peepildoh, ne-effoht Tanjorē netahda swešcha leeta. Sinnams, ka waldbiba warroht gan raudših abbas seewas pahrunnah, bet tad tahs grihbōht sawās dwehseles glahbt un pee tam paleekoht, tad Angtu waldbiba nedrihštoht tahs ar waru no tam atturreht.

Gubernatora weetneeks sahla draudeht, ka, ja winnas kuhšchōht sawu nodohmu isdarriht, tad Angtu waldischana kuhšchōht winnu raddus eenihdeht. Us to winnas atbil-

deja, ka Angfu waldiba effoht taifna un winna nebuhschoht wiinu noseedfibas deht wiinu raddus fohpibt, un jaunaka seewa us sawu tehwu rahdidama, tursch no leela schehlumu pahremts sawu meitu zekds nomettees luhfa un winnas zekus aplampa, teiza us gubernatora weetneeku: „Waj juhs dohmajeet, fa warretut muhs pahrrunnabt tad tehwo fahpes to nespehje?“ — Dhtras seewas brahlis atneffa winnas behrnu, nolifka to pee winnas sahjam, tursch, itt ka sinnadams, lahda breefmiga nahwe mahte apnehmusehs eet, aplampa raudadams mahtes kattu. Bet garrigneeki bija mahtes firdi til tahfu famuffinajufchi, fa winna nejutta ne kahdu schehlumu sawu behrnu atstah. Gubernatora weetneeks fazzija wehl: „Ja juhsu wihrs buhtu dshwojoht sinnajis, fa juhs tahda breefmiga nahwe gribbat mirt, wihsch buhtu jumš stipri peefohdinajis, to nedarriht.“ „Wehs effam sawam wihrum mirstoht to fazzijufchas un wihsch to mums pehdigi atkahwa, taut gan eefahtoht pretti runnaja,“ ta winnas atbildeja. Te bija winna pahrrunnafchana par wolti.

Gubernatora weetneeks apnehmahs tomehr to breefmigo zeremoniju us til ilgi laitu aistaweht, zil ween wehl warreja, zerredams, fa abbas seewas warrebuht wehl apdohmafees un tahdas dohmas atstahs. Winnas gaidija wiffu deenu ilgodamees un ar garrignerkeem farunnadamees, kurri winnas jo wairaf famuffinaja. Pehdigi wallara ap pulstien 7 winnas isteiza gubernatora weetneelam, fa, ja wihsch buhschohtwehl weenu bribtiau scho zeremoniju aistaweht tad gan winnas buhschoht wiffieem redsoht ar schepu nodurtees. Urri nomirruscha waldona draugi, kurri nebija lihds schim schinn leeta maiffinufchees, isteiza, fa taggad Angfu waldiba nedrihsfoht wairs aistaweht to isdorrriht, to abbas seewas zeechi wehlotees. Gubernatora weetneeks redsedams, fa wihsch te wairs nelo newarr eespeht, gahja probjam un nomirruscha lihks tiffa neis us fadefinufchanas weetu. Bapreefchu gahja garrigneeki ar abdam seewam, tahs frehtidami un jo wairaf muffinadami, tad leels kauschu pulks pallat, no kurreeem zitti bija kahrigi scho breefmigo zeremoniju redseht, bet leelala datta noschehtoja jaunu seewu likteni, kurram tahs muffinadameem garrigneekem flausdamas, paschas rihscham padewahs.

Sinnama weeta bija leels faufas mallas fahrts fafrants, us kurra lihki uslikka un aishgahjeja ihla seewa ustahpa; tad tiffa fahrts ahtri eedeefinahs un — winna fadefsa lihds ar lihki, bes fa kahdu waideenu lifka dshdeht. Dhtraf seewai, leelai seewai buhdamai, nebija tas gohds atwehlehts, ar wihra lihki lohpa fadegt. Preefch winnas bija kahdas 8 pehdas dffika un 6 pehdas platta beore israkta, kurra bija lihds pufsei ar faufu malku pil-dita, tas sprehgadama debsa, fa leesmas angst gaisa iszehlahs. Winna apgahja trihs reises bedrei apfahret, tad pallannijahs prett ugguni un eelehja ahtri pascha widdu eefcha un no winnas nebija wairs nelas redsams.“

Taggad effoht Angfu waldiba tahdu breefmigo zeremonija zeechi aishleguse, bet tomehr garrigneeki prohtoh kaudis us to famuffinabt un tahda atraitnu fadefinufchana teekoh prett waldibas liffuma wehl beechi fleppeni isdarrita.

* * *

Wahju awifes lassam, fa Wahzijas trohna mantineeks, ar gimnafija preefchneeku Kasseles pilsehta farunnadamees, kur winna dehs teel mahzihts, effoht fazzijis: „Stoblas eefchigas eerittes labprah ne-eemaisohs, turprettim wehlohs, fa ar mannu dehsu tapat apeetahs fa ar jeb kurru zittu skohlenu un gadda beigas winnam us skoblas leezibu teel usshmeta ta weeta, kurru wihsch skobla zaur mahzifchanohs panahzjis.“ Trohnamantineeks leel sawam dehlam ar wiffieem lohpa mahzitees; bet daschs lepnš brammanis deggunem farauz, fa winna dehlam ar jemmakas kahrtas behrneem lohpa jamahzjahs.

Sihfi notiffumi is Rihgas.

Tai 23. Nowemberi ap pulstien 5 no rihta aishdegahs leela dehtu kahpele pee Bshrmanna sahgu dshrnawahm. Ugguns dshfejti tublit bija palihga steigufchees, bet tiffai ar leelako puhliu eespehja pehz dimi stundahm ugguni pahrmahlt. Ta zaur ugguni nodarrita fahde sneedfotees lihds 2000 rubt. Dehti un bakti bijufchi apdrohschinati.

Rihgai bija, fa lassam eefch „Rig. Stadtbl.“ pehrna gadda pawiffam 115 skoblas. Schinnis skoblas mahzjufchi 406 skoblotaži un 135 skoblotažas un skohlenu bijufchi 8424 un prohti 5155 skohlneeki un 3269 skohlneezes. Skoblu flaits 1873 gadda pawairojees pa 4, prohti gaddu preefch tam bija 111 skoblu un 1873. gadda 115; tapat arri skohlenu flaits pawairojees: 1872. gadda bija 7779 skohlenu un 1873. gadda 8424.

Swehtdeen tai 24. Nowemberi „Pawaffaras beedriba“ noturreja general-fapulzi deht rewidentu zefchanas. Schinni fapulze nahja pahrspreefchana preefchlikkums pah palihdfibas lahdi, tas tiffa no general-fapulzes peenemts. Preefchlikkums bijis tahds: tares beedris eemalka palihdfibas lahde 5 kap, par mehnefi, jeb 60 kap. par gaddu. Gemalkata nauda neteef aiskuffinata 12 gaddus un nefs tamehr angfus. Pehz 12 gaddeem teel tad palihdfiba sneegta no intrefsehm. Kad beedribai buhtu 700 beedru, tad it gaddus sanahltu 420 rubt. un 12 gaddos buhtu eemalkati wairaf nefa 5000 rubtu un ja intrefses peerehina, tad sneegtohs pahri par 6000 tuhstufchi, tas wairaf nefa 300 rubtu intrefcha atmehtu preefch palihdfibas. Ta pa kapeitahm falasfoht, fakrahtohs leels kapitals. Schis preefchlikkums tiffchoht nodohs ihwaschai komiffijai, tas preefch tam likkumus fastabdihs.

Tai 23. Nowemberi tiffa pee Fegejat fallas atrasts nepahstama zilweta lihks, tas is Daugawas lifka iswiltts. Pehz apgehrba un isstattas spreeschoht, tas leekahs buht is deenajia atlaifis salrats. Lihki pahrraudsija teefas ahriste un polizeja melle pehz winna wahra un dshnumma.

Tai 24. Nowemberi pulstien 10 gahja us Daugawas ledus kurpneeku setki Johann Ballhausen un Ludwig Storch. Ledus luhja un abbi eekritta uhdeni. Ballhausens noslihta, Storch isglahba. Ballhausena lihki pehz kahdahm stundahm tiffai is uhdena iswilla un winna raddeem preefch paglabafchanas nodewa.

Zelgawas Latio. kurlnehmio skoblas direkfija darra zaur scho sinnamu, fa skoblas behrnus atlaidihš **pirmddeen tai 23. Dezfemberi** no rihta. Skobla janafahlt Triju lungu-deena tai 6. Janwari 1875. Stundas fahktees 7. Janwari.

Manna grahmatu-bohdē irr dabujama

Skoblas maifes

ohtra datta. Gejeeta stipros wahds malka 50 kapefas.
Ernst Plates.

Atbilde.

J. Si. Sarunna bija par shwu. Zuhfu dseefmtnas, nesinnam, waj warreftim schinni gadda isleetah. Muhsu jaunelus fagrabbis dseefmu garš, ta fa lates grihb dseefmas rafihit un rakta, weenalga waj wihsch no dseefmu garra un dsejas liffumcem lo sinna waj ne.

Jahn Dsholing — G. No fchejeenas teel arweenu ristigi Zuhfu efsemplars isfubtihts; nesinnam, kapeh; Zuhš to ne-effat dabujufchi.

S. A. — R. Zuhfu sinnojumu pah kahdu skoblotažu, tas meitu apgabnijas, newarram leeta likt. Rebafzija.

Lihds 29. Now. atrahufchi 3251 fuggi un aishgahufchi 3279 fuggi.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.

Sluddinafchanas.

Sinna.

Zeem. Latw. draugu beedr. lohzelt teel luhgti, lat 12. Dezbr. no rihta pullst. 11tds Rihgâ mu-seumâ (eelsch steuernammâ) fanahl us farou gadda-fapulzi.

U. Bienenstein,
Latw. draugu beedr. presidente.

Zonatanâ beedri

toby usâizinati un luhgti, lam labs prahts beedro-tees pee seemas-swehtli-egliters, beedribas bahrius apdâwinahst. Dahwanas teel no preelschneezibas ar pateischaru? pretti nemtas.

Preelschneeziba.

Pawaffaras beedriba.

Tai 24. Novemberi tiffa par rewidentem is-wehleti: G. Demke, A. Ducklan, S. Kauping. Preelschneesi isstahjâs pehz 8 16 beedribas lit-luma G. Dange, J. Thiele, G. Ducklan.

Preelschneeziba.

Weenas lawerees teel pahrdohstas leelâ Fuhrmannu-eelâ N 38, fehtâ pa freiso rohlu.

Weens gohdigs strahdneeks, kas nedferr, warr pastahwigu weetu dabbubt mannâ drullu-nammâ.

Ernst Plates.

Panfone.

Behrnt, kas scheenas fshlas apmekle, atrohð laipnigu un lehtu usnemshanu pee weenas mah-jitas familijas un tur teel fshlasdarbi kâ arri mahjshanas laweeru-sheleschana pahraudsi. Klachtas sinnas Ubr-Rihgas leelâ Kalleju-eelâ N 83, appalschas tahshâ.

Semmes pahrdohshana.

Plestawas guberns, Toropezas aprinki, Polu-tinas muishâ, 25 wersti no Toropezas pilsehtas, tohy semme gabbalâs, no 50 un wairak deffetinû pahrdohsta. Zinna 15 rubl. par deffetinû. Ar ismalfshanu tuhli, jeb eelsch wairak gabdeem. Luwafas sinnas pee muishu-waldishanas. Adresse jaralsta pa kreewisti kâ: Пер. губ. через г. Торонецъ въ управленію села Полутина.

Panfioneeri atrohð laipnigu usnemshanu Stabbu-eelâ N 42, zimmermanxa meistera Beckmannâ nammâ appalschas tahshâ pa freiso rohlu.

Smalkatohs Baireeshu appinus kâ arri ihstu Tiroles brušweru pikki peedahwa par lohti lehtu jennu

Eugen Müller,

Rungu-eelâ N 13.

Gemesla deht

irr isihrejams weens wihnušis Dobrnškálnâ 3šhâ kwartalâ pee wezas Jelgawas schoffijas N 4. Dapeprassa pee ihpaschneela G. Wühlenberg.

Weens speekis (Spaneeschu needre) ar elefanta-kaula knoppi un fudraba blekti, us kurri tee raksti: G. v. W. 1556, G. R. v. W. 17 —, G. F. S. 1847., irr pasubdis; gohdigais atraddejs teel luhgtis, lat speeki nobohð Bürgermeistera tehrauda prezzu bohðe prett

10 rublu pateizibas algas.

Lee preezigi seemas-swehtki nau wairs tahlu katram irr eepirshanas, waj preelsch sewis waj preelsch schinkoshanas, tadeht gan buhtu prahtigi kad jau taggad pasteigtohs jo ihpaschi

taggad

irr

P. Lerchendorffa

drahnu-, audeklu- un mohdes-prezzu magasihne, Kalku- un Schkuhnu-eelu stuhri Nr. 13,

ihpaschi ka us swehtkeem ar wiffadahm eelsch- un ahrsemmes-prezehm pilnigi un baggatigi pildita, turklahst taggad wiffas prezes teel par ihpaschi mehreneem un semmiuateem zenneem pahrdohstas preelsch pahrliezina-shanas no kahdeem zenni peelikti kâ:

Tihrwilnainas fleitas drahnas eelsch wiffahm pehrwehm un mustureem no 35 kap. fahloht,

pufswilnainas fleitas drahnas 4, 4½, 5 un 6 ohlektes par 1 rubl.,

Krustainas schottische drahnas no 20 un 25 kap. par ohlekti,

Anglu ripfi eelsch wiffahm jaunalahm pehrwehm 25 un 27 kap. par ohlekti,

Anglu patent samtû no 55 un 65 kap. par ohlekti,

Schlüsselburgas kattunus un Kretongas 8 un 9 ohlektes par 1 rubl.,

Pehterburgas kattunus eelsch jauneem mustureem 9 un 10 ohlektes par 1 rubl.,

Pehterburgas kattunus wiffahds musturds, ohtra sorte, eelsch ekteem pehrwehm 10 un 11 ohlektes par 1 rubl.,

Pehterburgas schirtinus 12½ ohlektes par 1 rubl.

Pehterburgas barki 7 un 8 ohlektes par 1 rubl.

Hollandeeschu audeklus no 20 kap. ohl. eefahloht,

Kreewu un Pohlû audeklus preelsch kresleem 6, 7 un 8 ohlektes par 1 rubl.,

tihraudekla Anglu nehšdanus 95 kap. par pufs duzzi,

schirtina nehšdanus 1 rubl. par duzzi,

bohnmillas basta galwas lafkatus eelsch flaisstem mustureem 20 un 25 kap. gabbalâ,

sihda basta lafkatus 110 un 130 kap. gabbalâ.

Leezeet wehrâ jik lehti un pirzeet! Zeenigeem pirzejeem prezes arri teel zaur rakstem tâpat isstel-letas un prohwes us wehleschannu katru reis bes maksas atlaistas.

No zensures atwehlehts. Rihgâ, 29. Nowbr. 1874. No polizejas atwehlehts. Drillehts pee bilshu-un-grahm.-bril. Ernst Plates, Rihgâ, pee Pehtera das.

Te klacht peelikkums ar sluddinafchanahm.

Bruchtgana prohwe.

(Statt. № 48.)

Gewina rahbija saweem wezzakeem septito wehstuli, kas bija lehnā garrā rakstīta. Wehstule bija tahda:

Sirdsmihla Gewina!

Ruhdsami aibildinajat, ka Tuhš esmu nosauzis par „sirdsmihlo Gewinau“ pat taggad, kur esmu no Tums sīnu dabujis, ka Tuhš sawu sirdi uu rohtu zittam atdewuschi; bet netaisnibu Tums negribbeju fazzihst un zittadi Tums newarru rakstihst, kā manna sirds juht. — Mihla Gewina, muhscham aismirstama flaissta silaztina! Lai gan man zerriba ja-atmett, ka Tuhš manna libgawina buhseet, tomehr Tums til labbu nowehlu. Lai laima Tums usfmaida us Tuhšu dshwes-zetta, ko ar sawu sirds draugu effat nodohmajuschi staigahst.

Par fewi negribbu runnahst, es esmu taggad kā tahds tuhšsch tulneffis. — Effat laimigi un es buhschu arri laimigs zaur Tuhšu laimi.

Peedohdat, ka Tums schē sawu sirdi isklahstu. Esmu schim brihscham par daudš sirdi aisgrahbts. Dshwojat sweiki!

Tuhšu

ustizzams Sahnis 3.

Sirdi aisgrahbta un nosarluse Gewina, Sahna wehstuli islaffijuse, stattijsahs us saweem wezzakeem, ko schee par wehstuli fazzischohst. Tehws lillahs drufzin saihdšis. Mahte pirma sahla runnahst. Winna fazzija, ka Sahnis ilt mihlu wehstuli rakstihst un effohst arri lahga sehns, bet winna labprahst tam sawu meitu nedohstu, jo Sahna tehws effohst paplahns fainneeks. Mahju gan ffoht par dšintu pirzis, bet parrabus weht maš nomahsajis. Meita arri effohst un par to tatschu arri buhschoht jagahda.

„Ko tē nu neelus runnahst,“ tehws fazzija starpā runnadams. „Tawa bruchtgana prohwe, Gewa, man nemas nepatihst. Tu wiffus sawus bruchtganus effi atraidijuse; neweens wairs nenahst, dširdebams, ka tew jaw bruchtgans; gaidihš us kahšahm un kahsas nebuhš. Mums kauns, un tew apsmeehlis; tu paliski ne-isprezzeta.“

„Ruhdsams, teht, nebarrees! Es jaw warru pee Sahna eet, tas manni nems, jo winsch manni mihl.“

„Sahnis tew par wihru nederr,“ tehws skarbi atteiza. Sahnis kreetnis fainneeks nebuhš, winsch par daudš ftohlohts, effohst wairak mahzijeas par muhsu fskrihveru un ftohlmesteru, runnahohst wahziski un freewiski, lassohst wiffadas gudras grahmatas un faprohthohst smaltus rehkinumus. Waj tahds tew stahgahs arkla gallā, tahds mahzihts kundšinsch, ne dohmaht! Tam drihš apniks semneeku dshwe un aisees pasaulē.“

„Saimneek,“ mahte teiza, „ko nu welti pulkojeas par mahzischanu. Pats sawu meitu arri effi lizzis

ftohloht. Gewina arri mahst wahziski un lassa grahmatas. . . .“

„Tu to nesaprohti,“ tehws issauza, mahtei nešaudams isrunnahst. Ar meitu tas pawiffam zittadi, ta tew nefur ne-aisees, waj mahzita, waj nemahzita. Smahzi dehlu, winsch tew aissfrees pasaulē. Buhtu man bijis dehlš, teescham nebuhtu to tā ftohlojis kā Sahni. Ko nu Belminsch panahza, sawu Sahni ftohlobams? Wiffu naudu isgahsa preeksch ftohlas. Kad bija japehr mahja, tad til peezi simtus warreja eemahst; es tatschu tuhdat pufstrescha tuhstoschus nomahsaju. Kreetnam fainneekam wiffu pirms jagahda, ka dabuhn sawu grunti nopirkt.“ To fazzihst tehws peezehlahs un aishgahja.

Mahte redsedama, ka Gewina tahda dohmiga, pat noskummuse schittohs, sahla to meerinahst, fahzidama: „Nebehdajeas neko, Gewina, waj tad Sahnis ween irr pasaulē, dabhuš wehl daudš brangatu un labbaku. Smulkai, baggatai fainneeka meitai, kas no tehwa mantohs dšintu mahju, tahdai bruchtganu netruhš, ta til warr lassitees.“

„Nē, memmina mihla, es zittu nenemschu. Esmu skaidri atšinnuse, ka til ar Sahni buhschu laimiga. Gedohmadama, ka man Sahnis ja-atstahj, fajuhtu, zil sirsniigi winnu mihstoju.“

„Tā wiffas jaunās meitas runna. Es arri meita buhdama dahmaju, ja laimiau Mahrtinu nedabhuhschu, tad muhscham palischu nelaimiga. Mans tehws, lai Deerws meelo winna dwehšeli, man peešpeda sawu tehwu prezzeht, un es pallausiju, kā gohdigai meitai klahjahs. Kas man kait? Waj neesmu baggata fainneeze? Wajaga til apprezetees, gan pehzak mihlestiba rohdahs, kad tikkai truhsuma naw.“

„Bes mihlestibas newarr laulibā dohteas,“ Gewina fazzija, kas to darra, tas apgrehlojahs prett sawu sirdi.“

„Blehnas, kas tew to eemelšis. Laikam kahdā neeku grahmatā to buhš laffijust. Scho waklaru deesgan. Saw wehlu, jaeet gulleht. Ar labbu natti, Gewina!“

Gewina, mahtei rohtu nobuhschojuse, eegahja sawā kambaritē. Dashedas dohmas winnai zaur galwu fšraidija. Winna panehma „Allunana dšeesminas,“ gribbeja tahs lassihst; bet drufzin paschiršijuse grahmatiau atlikta pee mallas. Pehz kahda brihtina nogehbrahs un aishgahja gulleht, bet meegs nenahza. Gewina gudroja, kā warretu tehwu peerunnahst, lai winsch kautu pee Sahna eet, bet neko ihsta neisgudroja, tomehr beigās apmeerinajahs, ka tehws tatschu nebuhšchoht tahds zeetširdigs un sawu weenigo meitu nelaimi negruhdischohst. Ar tahdahm dohmahm, apmeerinajusehs, Gewina juttahs til preeziga, til laimiga; winna sahla dohmaht, kahds preeks buhschoht winnas mihlotam Sahnischam, kad winsch dabhušchoht sannahst, ka wehstule tikkai bijuse prohwes wehstule, bet ne atfazzischanas wehstule. Winna jaw gribbeja papibri panemt un Sah-

nim ralfsticht, lai winsch nebehajotees, lai winsch dribs atnahocht pee sawas Gewinas, kas winnu ap-lambama un stubpstidama tam aufis eetschulsteschocht, zil mihsch winsch schai effocht; bet winna tatschu neralfstija, kahds kauns jeb labs gars winnu no tam bija noturrejis, winnai pawiffam zittadas dohmas prahta eeschahwahs. Winna ta dohmaja: „es gribbu Jahni pahrbaudivht, waj winsch manni ihsti mihl; gribbu patte ar sawahm azzim redseht, waj winsch teescham ta nobehdajees, dohmadams, ta manni nedabbuschocht; gribbu wiffu pirms nogaidiht.“

Tahs bija tahs dohmas, kas Gewinu no ralfstichanas aiskaweja, tahs bija tahs dohmas, ar kurahm winna aismigga; bet dohmas ne-aismigga, tahs pahrwehrtahs par sapni. Sapni winna eeraudstija Jahni nobehdajuschochs us augsta uppes krauta sehdam, galwu us rohku atspeedis winsch skummigi uppes ubdenos stattijahs, itt ta gribbetu no augsta krauta strauja uppè nogahstees un tur dselmes dsklumos nogrint ar sawahm mihslestibas mohlahm un behdahm. Ne-issakkams sehchlums fagrahba Gewinu, ilgofchanahs winnas firbi pildija, mihslestiba winnu ta wilktin wilka pee Jahna. Winna gribbeja pee Jahna aisseigtees, winnu apkamt un stubpsticht, bet newarreja us augsto krautu uslahpt. Ilgi, ilgi winna lahpataja, beidsocht weenu tallu (zellianu) usgabja, krauta gallu fahneedsa un — stahweja Jahnam blakus. Jahnis galwu pazehlis, ar nopeetnahm azzim us winnu stattijahs un tad itt ta pahrmesdams fazzija: „Waj tu effi atnahkuse pahr mannahm mohlahm un firdehahpehm preegatees? Gij! Kam zilwela firde irr spehku leeta, ar to man naw nekahdas dakkas. Gij, mehsh effam schkirti!“ winsch isfauza peezeheles un ar rohku atmettis aiskahja. „Jahni ne-eij! winna issauza uu gribbeja ar rohlahm winnu fatwehrt, bet — te winna usmohdahs. Sirds winnai dikti pulsteja un patte drebbeja, bet dribs atjehdsahs, ta tikka kauns sapnis bijis. Ap-greefahs us ohtru pufft un aismigga.“

Saulite uslehtuse bija jaw labbu gabbalu patezejuse, kad Gewina rihta usmohdahs. Schigli apgehbrusehs, winna gabja pee sawa deenas darba.

Gewinas tehvam listahs taisniba buht fazzischam, ta Gewina ar sawu bruhgana prohwi buhschoht aifraidijuse wiffus sawus bruhganus. Un ta arri bija. Neddeka pehz neddekas pagahja, mehneschi beidsahs, bet prezzineeki nenahza neweens. Rudens beidsahs, seema fahlahs, kahsas sinnams nebija. Laudis bija wehlah sinnacht dabbujusch, ta Gewina saweem prezzineekem peesubtijuse atfazzichanas wehstuli. Laudis daschadi runnaja: zitti teiza, ta Gewina skoblota meita buhdama, negribboht semneeku prezzieht, bet gaidoht us kahdu smallu jaunlundsinu; zitti atkal teiza, ta Gewinai gan bruhgans buhschoht bijis, bet tas winnu buhschoht atstahjis, laikam nomannidams, ta winna par fainneezi neberrefchoht; daschi arri ta dohmaja, ta Ge-

winai buhschoht bruhgans pilssehta, bet bruhgana wezakee nekaujoht tam semneezi prezzieht, un ta tad Gewina palikschocht wezza meita un beidsocht winnai buhschoht ja-apnemem kahds kalpa dehs jeb wezs atraitnis. Ta laudis runnaja.

Diwi gaddi bija aistezzejuschi. Lauschu wallodas bija apkluffuschas. Gewinai fahka atkal nahkt prezzineeki, bet winna neweenu nenehma. Winna bija pa scheem diweem gaddeem pawiffam zittada palikuse. Lai gan ne pilnus 20 gaddus wezza, winna bija nopeetna un prahtiga itt ta jaw buhtu bijuse 25 gaddus wezza. Saunibas aufchigais jautrums bija pahrwehrtrees par prahta jautribu, smaidoscha mihsliba bija palikuse par peemihligu laipnibu; plahpiga walloda bija palikuse lehna un gudra; flaiskais auguminsch bija pahrwehrtrees par staltu augumu daita pilnuma; fahstahs fillahs aztinah taggad stattijahs nopeetni jeb fehri, bet nekad wairs aufchigi jeb lihgsmi. Pat fahugim, ja winsch nebija mellis, bija jahakta, ta Gewa bija flaisa un daita, peemihliga un labba, apdohmiga un gudra, un tomehr prezzineeki neweens winnu no firdeh nemihleja, arri newarreja mihsleht, jo tik lihds ta ar mihslestibu winnai tuwojahs, winna palikka aufsta, itt ta winnai dshwas firde weeta buhtu bijis nedshws almens kruhtis. Sinnams prezzineeki tapehz ne-atrahwahs, jo tad arri Gewai truhka mihslestiba, tad baggatiba winnai bija, un baggatibai netruhst prezzineeku. — Bet kur tad Gewai palikuse mihslestiba? daschs warbuht jautahs. Gewa nebija wis mihslestibu sawdejuse, winnas firdeh bij pilna ihstas stipras mihslestibas; bet to winna mihsleja, tas bija pasuddis, Jahnis winnai bija nosuddis. Jahni winna mihsleja, pehz Jahna winna ilgojahs un ar kairu deenu winnas mihslestiba palikka pilnigala, winnas ilgofchanahs stiprata.

„Bet kur tad Jahnis palizis?“ mihslihahs lassitajas wajahs, „waj winsch Gewu peemihlis, teb waj winsch pasuddis?“ Lai nu sawas mihsleht lassitajas warretum apmeerinacht, atbildestim us winnu jautajumeem un to darroht mums buhs kahbus diwi gaddus ja-atfahkt. Tas bija ta. Jahnis bija Gewinnas atfazzichanas wehstuli dabbujis. Ne-issakkamas fahpes winnu fagrahba; winna firdeh tikka ta schnaughtin fahschnaughta; wiffi winna mihslestibas preeki ar sawu lihgsmitu un dohmibu, ar sawu ilgofchanahs un fehroschanahs bija us reis issuddusch ta jauls fapnis, kad nejauschi teklam is meega rauti; winsch fahutta tikka tufcho tufschumu, kur nebija zerribas, bet ismiffeschchanahs, kur nebija preeks, bet gaudas. Weena eepreezinahana winnam bija palikuse, ta eepreezinahana, ta winsch Gewinu mihsloht, ar wiffieem saweem firdeh spehkeem to arweenu mihsleschoht, un schi mihslestiba winnam dewa jaunu spehku, winnu stubbinaja us darbibu. Winsch pee-sehdahs pee galda un aifrahstija Gewinai wehstuli,

zit karsti winsch winnu miblejoht, un winnam firds palikka daudj meerigata.

Ohtrâ deenâ winsch farunnajahs ar sawu tehwu un fazzija tam, ka gribboht sawu dsimteni atstahd un us tabku Kreewiju aiseet. Tehws to dsirredams, sabihjees issauza:

„Sahni, kas tew notizzis, ka tâ us reisi gribbi aiseet plafchâ pafaulê?“

„Teh, sawâ laikâ junas istahstischi. Dstihwe man schè par kluffu, par weentuligu, newarru sawu nemeerigu firdi apmeerinahd; man wajaga plafchaka darba lauka, fur warru sawus spehtus vilnigati isleetaht un sawu sinnaschanu pawairoht.“

„Bet kas tad mahjas waldivhs, kad buhschu mirris, ja tu aiseeti sweschumâ?“ tehws wajaza.

„Mahjas lai paleet mahsai. Geprezzat mahsai labbu wihru un lai tas mahjas walda,“ Sahnis atbildeja.

„Tas newarr buht,“ tehws prettojahs, „ka lai es tew tawu mantojamu ainemmu!“

„Waj juhs man ne-effat skoblu dewuschî? Waj skobla naw manta? Gan sawu maifi nopelnischi, nebehdajatees neko, teht.“

„Tu effi taggad wihru kahrtâ,“ tehws nopeetni atbildeja, „un effi wairaf par manni mahziées, negribbu tawam prahtam tapehz pretti stahtees, lai Deews tawu zekku paschkir! Mahtei firds sahpehs dsirdoht, ka gribbi aiseet.“ To fazzijuscham wezzam wihram kas azzis mirdseja, laikam bija affara.

Runnahs, padarrihts. Sahnis nogahja, us pagasta teesu un likka israftiht rakstu, kurrâ winsch no tehwa mahju mantoschanas atfazzijahs, sawu teesu mahsai atstahdams. Tad rakstu Greetinai (tâ winna mahsai bija wahrâ) nodewis, winsch ohtrâ rihtâ agri aishahja; bet us kurreenu, to neweens nesinnaja, tikkai tehws atzerrejahs, ka Sahnis ko no Kreewijas bija ruunajis. Mahtei tohti firds sahpeja, winna ne ehst newarreja. Kad kahdu lectu ceraudsija, ko dehs bija walkajis, tad tuhdat sahka raudahd. Arri Greetina kahdu affaru noraudaja, lai gan brahlis tai bija sawu mantas daktu atstahjis un tai tapehz bija ko preezatees.

Tik ko wehsts ispaudahs, ka Sahnis mahsai mahju atstahjis, tē arri sahka nahd prezzineeki, ihpafchi jaunakee fainneeka dehli, kam tehwa mahjas bija ja-atstahj wezzakeem brahteem. Winna schohs prezzineekus zittu pehz zitta atraidija. Kad mahte Greetinai prassija, kapehz winna tâ darroht, tad winna mehdsja atbildeht: „Tee man ihsti prezzineeki. Kur schee agrati bija. Nu schee nahd, isdsirduschî, ka reis mahju no tehwa mantoschu.“

Warrubht ka Greetina arri neubhtu tâ sawus prezzineekus atraidijuse, ja winnai neubhtu bijis mihtakais, kaiminu Kahrlis bija winnai sleppens bruhdgans. Kahrlis bija kalpa dehs, tapehz Greetina ne-eebrohschinajahs sawus wezzakohs bildinahd Kahrla deht. Kad Sahnis bija aishahjis, tad teh-

wam nahzahs gruhdi mahju waldivht, winsch tapehz wehlejahs, ka Greetina driht prezzetohs.

Kahdu swehtu rihtu pehz noturreteem pabtareem, kad saime bija isgahjuse, tehws Greetina tâ usrunnaja:

„Man buhtu par leelu palihdsibu, kad tu, Greetina, jaw schorudden prezzetohs. Waj ne-effi kahdu is saweem prezzineekeem israudsijuse par dsihwesbeedri?“

„Nê,“ Greetina ischuksteja nosarkuse.

„Nekauces Greetina,“ mahte fazzija, „teiz drohschi, kas tew tas mihtakais un ja buhs brangs sehns, tad jaw mehhs tawu laimi nestaudisim.“

Greetina kawejahs atbildeht, beigâs tikko dsirdoht fazzija: „kaiminu Kahrlis.“

„Kas tas par Kahrlî?“ mahte jautaja.

„Kaiminu Kahrlis, wezza Andreja dehs,“ bija Greetinas atbilde.

„Tu tatschu neprezzesi kalpa dehlu?“ tehws fazzija starpâ runnadams. „Gruntineeka meitai peenahkhs prezzehd fainneeka dehlu. Lai kalpa dehs prezz kalpa meitu, tu nemm fainneeka dehlu.“

Greetina sahka raudahd un affaraym birstoht winna tehwu luhdsja, lai winnai kaujoht Kahrlî prezzehd, fazzidama, ka winna fainneeka dehlu neubhtu dabbujuse, ja brahlis winnai neubhtu sawu mantas teesu norakstijis. Wezzakeem schahda walloda nemas nebija pa prahtam, tomehr tehws apdohmajees fazzija: „Waj lalps naw zilweis un nekreens fainneeka dehs irr flittaks par kreetnu kalpa dehlu. Ko dohma mahte,“ tehws fazzija, us sawu seewu pagreesees, „Kahrlis irr lahga puika, irr gohdigs un strahdigs sehns, lassibt un rakstiht arri irr mahziées. Sahnis ar winnu lohpa pagasta skobla gahjis. Sahnis winnu tohti usteiza. Ko tu fakkî, mahte?“

„Bahr Sahni,“ tâ mahte atbildeja, „newarru neko flitta teikt, kad winnam tikkai tabdi nopluffschî raddi neubhtu; bet taws prahts buhs arri mans prahts.“

Greetina uslehfuse nobutschoja tehwa un mahtei rohku un bija preeziga tâ zeelawina. Wezzakeem gan schahda prezzeschana ihsti nepatikka, ihpafchi mahtei eedohmajoht, ka kaimini ismeeschohd fazzidami, ka Belminu Greetina newarrejuse ne fainneeka dehlu dabbuht; tomehr beidsiht apmeerinajahs, negribbedami sawas meitas laimu isjaukt; jo dehs jaw bija pafaulê aishahjis un meita weena patte atliffuse, to tatschu wajadseja mihti isturreht.

Greetina sinnahd dabbujuse, ka winnas wezzakee atkauschoht winnai Kahrlî prezzehd, nu us tam dohmaja ka warretu driht Kahrlim sinnu doht, lai nahloht wezzakohs bildinahd. Nahloschu swehtdeen winna zerreja fatiktees, jo tad winna gahja us basnizu un Kahrlis arri. Pa spreddika laiku winna isgahja is basnizas, Kahrlam ar azzim pamehdama. Si basnizas isgahjuse winna us Kahrlî gaidija.

(Us preelshu wehl.)

Grandi un feedi.

Affinainisch degguns.

Resgallis bija apgausis, ka lahdam effoht deggunu fatts affainainu. Teefas preefschâ faulte, winsch ta affildinajahs: „Reddseet, zeeniga teefa, tas bija affuracht wiinu fwehtdeen, kad es sawa namma preefschâ stahweju un dohmaju: Resgalli, us kurreeni nu eest? Nu, dohmaju, eij us Rennebohmi. Labbi. Apwelfu mannus sillohs swahrkus — tas irr, ne wis tohs gaischi farkanohs, to no Ahdama pirtu, ihpafchi gan falkoht no Gewas, jo Ahdams nebij mahjâs. Nonaktu pee Rennebohma un faktu: „Labb'deen Rennebohmi!“ es faktu. „Labb'deen, Resgalli,“ winsch falka, „tâ tew eet?“ „Labb' gan,“ es faktu un iswelfu sawu puddeliti schwabja, leju ais luhpas un dohdu arri Rennebohman. Wis labbi! — Nu peebeedrojahs tur pee mums weens treschais; fahlam ar wiinu strihdetees, un tas zilwels lamma manni par „lohyu!“ Nu reddseet, — es esmu zilwels lâ behrns; kad mannim weens azzis fptauj uu falka: leetus libst! tad es tizzu; bet kad weens manni par lohyu fauz, tad tohyu dusmigs; jo reddseet, lohps es nefahdâ wihsê newarru buht! — Es eiju tam zilwefam wirfû, kas manni par lohyu lammaja, un prassu: „Waj juhs us manni „lohps“ fazzijat?“ — „Râ tad?“ winsch falka. Nu tohyu nifns un gahschu wiinam. Winsch gahsch man; tad gahschu es affat wiinam un winsch gahsch affat man, un kad meh's nu labbakâ gahschanâ effam, nahf mans draugs Rennebohms un gahsch mums abbeem, un brauz ar mums pa durwim ahrâ, tâ ka meh's fapinfējamees abbi divi lâ paffulas un eetrihtam renstelê. — Tas zilwels krittâ appafschâ un es wiinam wirfû, un meh's nemas ilgî negullejam, kad nahja kahds gardawois un fazzija: „Mehrfakki! to juhs tur darreet?“ — „Nenemmeet par fannu,“ es fazziju, „meh's ne-effam nefahdi mehrfakki! Tas schê appafschâ irr mans draugs, un man wiinam laut kas jafalka.“ Gardawois aifgabja. Nu tohy tas zilwels tur appafschâ nemeerigs, un grubsch man ar pirtu gihmi. Es dohmaju: pagaidi! Es grahbu renstelê un dabbuju tur masu, warrbuht lahds mahrzinas smaggu atmeni, un dohdu ar to wiinam par deggunu, fur tuhlin affinis fahf tezzeht, un — un — par to nu grihb mani pebrt. Bet reddseet, zeeniga teefa, man irr weens lads draugs (rublis man naw peeadfîs), leezeet mannam draugam to pehreenu usstaitiht.“

R. Matscherneeks.

Wihlo Tahmneek!

Tu sinni, ka esmu tahds uslihdejis, kas wiffur sawu deggunu bahsch un jo wairaf zilwefu tur fanakufchi, jo wairaf man tihfahs tur pullâ dohtees un nollaufstees, kas wirsrohlu dabbuhs, waj mulkiba waj gudriba.

Preefsch lahdahm deenahm biju eesterzees kahdâ fapulzê, kurrâ bija schirta leela un masa fapulze. To maso fapulvi nofauza par kumediju jeb kumedinu. Pee schibs kumedijas peederreja tik tahdi wihri, kas leelai fapulzei par labbu strahda. Kad es lahdam draugam prassiju, waj schê kumedijas-wihri jeb preefschneeki arri par sawu ammatu lohni dabbujoht, tad winsch man atbildeja, ka schê ammati effoht gohda-ammati uu tapeh lohnes newaijagoht. Nu tuhliit noprattu, ka tee kumedijas wihri bija gohda-wihri. Schêe gohda wihri dewa padohmus un fapulze padohmus pahrspreeda un peenehma. Beidsjoht wiini tahdu padohmu lilla preefschâ: „Arri tahdi, kas gohda ammatôs stahwoht, newarroht ne-ehduschî stahweht, tapeh; waijadsetu winneem latru reisi brohfasti doht.“ Sapulze scho preefschliffumu pahrspreeda un beidsjoht panehma. Winna

nospreeda, ka preefschneekem, kad tee sawas kumedijas fapulzes turroht, waijagoht latru reisu brohfasti dabbuht.

Waj sinni, Tahmneezin, man taggad augstas dohmas galwâ eeschaujahs: es arri gribbu palitt par kumedijas wihru kad arri buhtu par lahdeem rubkeem jadohd nosdert, kad dabbutu par weli brohfasti un brohfaste irr gahrdata par gohdu, tapeh; palitschu par brohfastes wihru.

Kur tas notizzis, to tew neteifschu, bet Rihgâ tas naw notizzis. Pa seemas fwehtkeem tewi apraudfischu, ja buhs zetta laits.

Laws Dangas Janzis.

Tautas dseefma.

Sauliht wija wainadfinu,
Wihlola spihdedama.
Wij faulte, dohd man weenu,
Atdohd mannu bahlelia.

Weena patti es mahfina
Râ silitte farrinâ,
Tâ dseedaju rihtâ agri,
Tâ wehlâ walfarâ.

Tautu dehlu kummelini
Walti sweedsa nepuschoti.
Tauteets kuhla kummelinu,
Manni rahja tehws mahmin'.

Rahfin rahja tehws mahmina,
Kam negahju tautinâs?
Gauschi raud tas puifstis,
Kas aifjahja kummelin'.

Kas aifjahja kummelinu
Wianu seedu laizina,
Winnâ seedu laizina,
Karra wihru pulzina.

Tur aifjahja bahlelinis
Stalta firga muggurâ,
Tur aifjahja mans fwainitis
Ispuschotu zeppuriht.

Rahjeet manni, nerahjeet,
Karrâ mannis bahlelinisch.
Wij faulte wainadfinu,
Atdohd mannu bahlelia.

Dsirkstele.

Eihums. Inga, kas tad Tew, ka tu tahds dohmigs?
Inga. Leelas leetas gaidamas!

Eihums. Kas tad tew tahdas dohmas eedewa?

Inga. Neweens, pats atraddu! un redfi fâ: Brenzis sawâ nopeetnibâ isdabbujis, ka sohbgallam sohbi isluhsuschî. Kad sohbgallam sohbu naw, tad winsch wairs naw sohbgals, un kad mums wairs sohbgalla naw, kas tad mums wehl atleek?

Eihums. Nebaidees, Brenzis pahrsheidsees. Winn'laif sohbgals wiinam eekluppis wezzajôs un newarrejis tohs fapluhkt, un nu Brenzis tuhliit dohma, ka sohbgallam sohbi wairs ne-effoht.

Inga. Nu tâ tad arri buhs.

Eihums. Sargees puif, ka tik nedabbu wehl baudiht
— t.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.

No jensures atwehlehts. Rihgâ 29. Nowember 1874.

Drikkehts un dabbujams pee bilschu- un grahmatu-drikketaja Ernst Plates, Rihgâ, pee Pehtera-basnizas.